

2. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/hJTwdIrBPNWeMzk> (дата звернення:29.01.2023).

3. Рада з фінансової стабільності підтримала заходи із забезпечення макрофінансової стабільності та погодила проведення оцінки стійкості банків. URL : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-viznachila-prioritetni-napryami-dokladannya-spilnih-zusil-dlya-podolannya-viklikiv-sprichinenih-povnomasshtabnoyu-viynoyu> (дата звернення:29.01.2023).

4. Фінансування державного бюджету України з початку повномасштабної війни. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/ukraines_state_budget_financing_since_the_beginning_of_the_full-scale_war-3435 (дата звернення:29.01.2023).

5. Tulush L. D., Radchenko O. D., Leontovych S. P. (2022). State regulation of financial security under military conditions. The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, pp. 331-338. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-41> (дата звернення:29.01.2023).

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Г.І. РИБАК, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії та міжнародної економіки

А.М. БЕЛЯВЦЕВА, магістр

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна

В сучасних умовах глобалізації економічної діяльності, підприємства стикаються з різноманітними викликами та загрозами. Невизначеність є однією з найбільш поширених загроз, яка пов'язана з невизначеністю ринкових умов, ризиками політичної нестабільності, зміною законодавства, технологічними змінами та іншими факторами. Це призводить до зниження економічної безпеки підприємств та погіршення їх фінансового стану. У зв'язку з цим, розвиток та застосування стратегій та методів для забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах невизначеності є надзвичайно важливим завданням.

Одним з ключових факторів, який впливає на економічну безпеку підприємства, є забезпечення фінансової стабільності. Умови невизначеності можуть призвести до негативних змін в фінансовому стані підприємства, що може призвести до його банкрутства. Тому, однією з першочергових задач для забезпечення економічної безпеки підприємства є забезпечення фінансової стабільності та мінімізація ризиків фінансових збитків.

Для забезпечення фінансової стабільності підприємства в умовах невизначеності, необхідно розробляти та застосовувати ефективні методи управління ризиками. Один зі способів мінімізації ризиків полягає у диверсифікації бізнесу та розширенні продуктової лінійки. Це дозволить підприємству зменшити залежність від одного виду продукту або ринку, що знизить ризик фінансових збитків у разі виникнення невизначеності.

Інший спосіб забезпечення економічної безпеки підприємства полягає у використанні інструментів фінансового управління. Наприклад, використання фінансових деривативів дозволяє захистити підприємство від коливань валютного курсу, цін на сировину та інші фактори, що можуть вплинути на фінансовий стан підприємства.

Окрім забезпечення фінансової стабільності, підприємствам необхідно зосередитись на забезпеченні ефективного управління персоналом та ресурсами. Умови невизначеності можуть призвести до зміни ринкових умов, зниження попиту на продукцію та інших факторів, що можуть вплинути на роботу підприємства та його співробітників. Тому, важливо забезпечити високу кваліфікацію персоналу та проводити систематичний моніторинг ринкових умов.

Також, важливим аспектом є забезпечення безпеки інформації та кібербезпеки. Умови невизначеності можуть призвести до збільшення кількості кібератак та злочинних дій проти підприємства, що може призвести до витоку конфіденційної інформації та інших проблем. Тому, підприємствам необхідно забезпечити високий рівень кібербезпеки та захисту інформації.

У цілому, для забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах невизначеності, необхідно використовувати комплексний підхід, який включає в себе використання різних інструментів та стратегій. Необхідно забезпечувати стабільність фінансів підприємства, ефективне управління ресурсами та персоналом, а також забезпечувати кібербезпеку та захист інформації. Для цього, підприємства можуть використовувати такі інструменти, як диверсифікація ринків та продуктів, використання фінансових деривативів, систематичний моніторинг ринкових умов, забезпечення високої кваліфікації персоналу, а також забезпечення кібербезпеки та захисту інформації.

Одним зі способів забезпечення економічної безпеки є диверсифікація продуктів та ринків. Підприємства повинні зменшити залежність від одного виду продукту або ринку, що знизить ризик фінансових збитків у разі виникнення невизначеності. Наприклад, якщо підприємство виготовляє тільки один вид продукту і працює тільки на одному ринку, то будь-які зміни в цих сферах можуть вплинути на фінансовий стан підприємства. Тому, диверсифікація може зменшити цей ризик і забезпечити стабільність фінансів підприємства.

Ще одним способом забезпечення економічної безпеки є використання фінансових деривативів. Фінансові деривативи є інструментами, які дозволяють захистити підприємство від коливань валютного курсу, цін на сировину та інші фактори, що можуть вплинути на фінансовий стан підприємства.

Ці інструменти можуть використовуватися як для зниження ризиків, так і для збільшення прибутку. Наприклад, використання форвардних контрактів дозволяє підприємству захистити себе від змін валютного курсу, тоді як використання опціонів може дозволити збільшити прибуток в разі сприятливої ситуації на ринку.

Систематичний моніторинг ринкових умов є також важливим інструментом забезпечення економічної безпеки підприємства. На сучасному ринку, де зміни відбуваються дуже швидко, підприємства повинні постійно відстежувати зміни в ринкових умовах та зміни у поведінці споживачів. Це

дозволить підприємству оперативно реагувати на зміни та забезпечувати стабільність фінансів.

Висока кваліфікація персоналу є ще одним важливим фактором економічної безпеки підприємства. Персонал повинен бути компетентним у своїй галузі, мати знання про сучасні технології та зміни в ринкових умовах. Це дозволить підприємству оперативно реагувати на зміни та забезпечити ефективне управління ресурсами.

Останнім важливим аспектом економічної безпеки є кібербезпека та захист інформації. У сучасному світі, коли багато процесів відбувається в онлайн, захист інформації є дуже важливим. Підприємства повинні використовувати захисні технології та програми, щоб захистити свою інформацію від хакерів та зловмисників.

У підсумку, економічна безпека підприємства є ключовим фактором успіху в умовах невизначеності. Для досягнення економічної безпеки необхідно використовувати комплексний підхід, який включає в себе оцінку ризиків, застосування фінансових інструментів, моніторинг ринкових умов, високу кваліфікацію персоналу та кібербезпеку.

Важливо пам'ятати, що навіть найкраще забезпечене підприємство може зіткнутися з ризиками та невизначеністю. Але при правильному підході до забезпечення економічної безпеки, підприємство зможе зменшити можливість виникнення фінансових проблем та забезпечити стійкий розвиток в умовах невизначеності.

Отже, збереження економічної безпеки підприємства є постійним процесом, який вимагає від керівництва підприємства постійного моніторингу, аналізу та вдосконалення стратегії управління ризиками та впровадження новітніх технологій. Тільки так підприємство зможе забезпечити свій успіх на довгостроковій перспективі.

Література:

1. Кулик І.М. Економічна безпека підприємства: сутність та фактори забезпечення. Економіка і промисловість. 2018. № 1. С. 14-20.
2. Маслова І.І. Фактори забезпечення економічної безпеки підприємства. Економіка регіону. 2019. № 2. С. 123-128.
3. Шевченко І.В. Моделі управління економічною безпекою підприємства в умовах глобалізації. Менеджмент в Україні та за кордоном. 2020. № 2. С. 67-74.
4. Бойко О.В., Малиновська О.І., Ткаченко Л.М. Аналіз та управління ризиками на підприємстві. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 248 с.
5. Патон Б.Ю. Кібербезпека підприємства: сучасний стан та шляхи забезпечення. Проблеми економіки та менеджменту. 2021. № 1. С. 89-95.